

30.11.2021

Asia/5

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 273

Lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmä ja osallisuuden edistämisen Helsingissä

HEL 2021-012359 T 12 04 00

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti osaltaan kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyisi lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen tavoitteet, mittarit ja johtamisrakenteen liitteenä 1 olevan kuvauksen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmän perustamista sekä kaupunkitasoisten tavoitteiden ja mittausten asettamista jokaisen lapsen ja nuoren osallisuuden vahvistamiseksi. Konkreettiset toimenpiteet asetetaan ja niitä seurataan lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmässä. Erillisestä Ruuti-brändistä luovutaan. Helsingissä käytössä olevia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja monipuolistetaan ja kehitetään edelleen tavoitelähtöisesti, yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksen kehittymistä seurataan kaupunkitasoisesti ja alueellisesti kouluterveyskyselyn osallisuusindikaattoria hyödyntäen.

Käsittely

Suunnittelija Ella Tanskanen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ella Tanskanen, suunnittelija, puhelin: 310 23068
ella.tanskanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen kaupunkitasoiset tavoitteet arviointi ja johtaminen Helsingissä 2021-2025
- 2 Lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintatapoja
- 3 Nuorisoneuvoston lausunto
- 4 Osallistumisen ja vaikuttamisen tasot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.11.2021

Asia/5

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Suunnittelija Ella Tanskanen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esitys koskee lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen kaupunkitasoisia tavoitteita, mittareita ja johtamisrakennetta strategiakaudelle 2021–2025 (Liite 1).

Asia käsitellään saman sisältöisenä kaikkien toimialojen lautakunnissa, jonka jälkeen kaupunginhallitus tekee siitä päätöksen. Nuorisoneuvoston asettamisesta vuosille 2022–2023 kaupunginhallitus päättää erikseen.

Tausta

Ruuti on helsinkiläisten nuorten vaikuttamisjärjestelmä, jonka käyttöönotosta kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2011. Tämän jälkeen Ruudin toiminta on monipuolistunut, laajentunut ja vakiinnuttanut paikkansa kaupunkiorganisaation toiminnassa. Joulukuussa 2017 kaupunginhallitus asetti Helsingin nuorten uudistuneen vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakaudelle 2017–2021. Asettamis päätöksen mukaisesti Ruudin koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tiiviissä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Ruudin toimintamuotoja ovat olleet omaehtoisen toiminnan tukeminen, edustuksellinen toiminta, osallistuva budjetointi ja yhteiskehittäminen sekä erilaiset tapahtumat. Helsingissä käytössä olevia, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on kuvattu liitteessä 2.

Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakauden 2017–2021 arviointi

Vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakaudesta 2017–2021 on tehty laaja arviointi, joka on toiminut kehittämistyön pohjana. Arvioinnissa kerättiin tietoa lapsilta ja nuorilta, opettajilta ja rehtoreilta, nuoriso- ja osallisuusohjaajilta, nuorisotyön toiminnanjohtajilta, tutkijoilta, Ruudin ohjausryhmältä, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoilta sekä toimialajohtajalta.

Arvioinnin keskeisiä suosituksia tulevalle toimikaudelle olivat siirtyminen toimintolähtöisestä johtamisesta tavoitelähtöiseen johtamiseen. Sen sijaan, että keskitytään olemassa olevien vaikuttamisen kanavien vahvistamiseen, kaupungissa tulee selkeämmin määritellä yhteinen suunta ja tavoitteet lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseksi. Ar-

vioinnissa todettiin, että Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä on tarjonnut monipuolisia vaikuttamisen paikkoja ja kanavia nuorille. Ruuti-brändi ei kuitenkaan vahvista lasten ja nuorten ymmärrystä osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuuksista eikä auta kaupungin työntekijöitä osallisuuden ja vaikuttamisen ymmärtämisessä. Tästä syystä erillisestä Ruuti-brändistä tulisi luopua.

Arvioinnissa nostettiin myös esiin, että nuorten tilanteesta, tarpeista ja toiveista kerättyä tietoa tulisi hyödyntää monipuolisemmin yli toimialarajojen. Lisäksi nuorten osallisuuden kokemuksesta tulisi mitata systemaattisemmin. Yhtenä suositukseksi korostettiin nuorten kuulemisen vahvistamista lisäämällä dialogia ja deliberatiivista (puntaroivaa) demokratiaa ratkaisukeskeisen toiminnan rinnalle. Osallistumisen läpinäkyvyyteen tulisi kiinnittää huomiota. Entisestään tulisi kehittää erilaisia tapoja kuulla nuoria heille merkityksellisissä asioissa.

Helsingin kaupunki on sitoutunut UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -kehittämishjelmaan, jonka tavoitteena on auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Työ lapsiystävällisemmän kunnan rakentamisessa tukee Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän arvioinnissa tehtyjä suosituksia kaupunkitasoisesta sitoutumisesta lasten osallisuuden edistämiseen.

Vaikuttamisjärjestelmän uudistuksen valmistelu

Arvioinnin pohjalta on valmisteltu esitys lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen kaupunkitasoisista tavoitteista, arvioinnista ja johtamisesta Helsingissä strategiakaudeksi 2021–2025 (Liite 1). Valmistelusta ovat vastanneet kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Esityksen sisältöön ovat vaikuttaneet arvioinnin suositusten lisäksi eri toimialojen työntekijöille järjestettyjen työpajojen tulokset, lapsilta ja nuorilta saatu palaute, toimialojen johtoryhmien kommentit sekä nuorisoneuvoston antama lausunto (Liite 3).

Nyt määriteltävillä yhteisillä tavoitteilla varmistetaan, että lasten ja nuorten osallisuutta edistetään systemaattisesti ja kaupunkitasoisesti. Osallisuutta ja vaikuttamista tarkastellaan kaupungissa kahdesta suunnasta: lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamisen näkökulmasta sekä kaupungin toimintaan vaikuttamisen ja demokratiakasvatuksen näkökulmasta. Helsinki sitoutuu tekemään töitä sen eteen, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa ja että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa.

Helsingissä lapset ja nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin. Helsingissä käytössä olevia, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on koottu liitteeseen 2 sekä verkkosivustolle: nuorten.helsinki.fi/osallistu-ja-vaikuta. Vaikuttami-

30.11.2021

Asia/5

sen kanavien ja toimintatapojen tulee jatkossakin olla monipuolisia ja niitä tulee arvioida ja kehittää yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Vaikuttamiskanavien kehittämisen lähtökohtana ovat yhteisesti sovitut tavoitteet sekä systemaattisesti kerättävä tieto lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ella Tanskanen, suunnittelija, puhelin: 310 23068
ella.tanskanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen kaupunkitasoiset tavoitteet arviointi ja johtaminen Helsingissä 2021-2025
- 2 Lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintatapoja
- 3 Nuorisoneuvoston lausunto
- 4 Osallistumisen ja vaikuttamisen tasot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano